

Exclusieve irissen: hogere p

De 'Casablanca's' en 'Prof. Blaauw's' van Mts Entius-Rood (Westwoud) brengen op de veiling regelmatig meer dan het dubbele op dan het massasoort 'Blue Magic'. Toch is niet alles goud wat er blinkt, zegt irissenbroeier Kees Entius, die zijn zware kwaliteit mede bereikt door het gebruik van rolkassen. "Mijn teeltkosten liggen hoger en de markt kan geen extra aanvoer hebben."

Tekst en foto's: Gerrit Wildenbeest

Soms lijkt het wel alsof de irissenbroei in Nederland gelijk staat aan 'Blue Magic'. Maar er zijn ook nog kwekers die afwijken van dit platgetreden pad. Kees Entius (44) uit Westwoud is zo iemand. Hij is gespecialiseerd in de broei van 'Prof. Blaauw' en 'Casablanca'. Op het moment van ons gesprek medio november is hij in zijn kas bezig met de oogst van 'Prof Blaauw' van geremde bollen (september geplant), in 4 plantingen die hij in een week of zes op de veiling aanvoert (totaal ongeveer 100.000 stuks). De middenprijs die hij voor deze irissen krijgt ligt meestal fors boven die van 'Blue Magic'. "Maar mijn risico is ook veel groter. Ik moet ruimer planten, niet meer dan 80 bollen per vierkante meter. En als ik 80 procent oogst, doe ik het goed". Dit jaar heeft hij veel last van kromme stelen die afbreken bij de oogst in de 'Casablanca', waarschijnlijk veroorzaakt door groeistoornissen. De bollenprijs ligt ook hoger: 5-6 cent tegen 'Blue Magic' richting de 2 cent.

ROLKAS

Entius grootste soort is 'Casablanca'. Daarvan trekt hij er in het voorjaar zo'n 70.000, vervolgens komt de buitenteelt aan bod (90.000). Zijn specialisme zijn de circa 116.000 Casablanca's uit zijn rolkas van 1550 vierkante meter. Geplant in 5 plantingen tot 22 augustus, zou hij hier in een normaal jaar vanaf half november mee op de veiling komen. Aangezien het echter een bijzonder vroeg jaar is – alles ligt zo'n drie weken voor – is hij eind oktober al met het oogsten begonnen. De rolkas (drie vakken met tussenpad) is 20 oktober over het gewas gerold. Het is een rolkas met een foliedek van leverancier Amevo. Folie heeft diverse voordelen, stelt Kees. Het is veel lichter van gewicht dan glas waardoor de kas gemakkelijker te verrollen is en de luchtingsmogelijkheden zijn groter. Folie is ook goedkoper dan glas, wel moet

het sneller vervangen worden. De garantie is tot 4 jaar, maar in de praktijk gaat de folie minstens 7 jaar mee, is Kees' ervaring. Het verbaast hem eigenlijk dat de rolkas in Nederland zo weinig populair is. "Voor de teelt van zware

tulpen of voor Nerines zou het ook een uitstekend hulpmiddel zijn". Als de Casablanca's uit de kas zijn, gebruikt hij de rolkas in het voorjaar voor pioenrozen en daarna voor zijn longiflorum-snijlelies ('White Heaven'). Dat zijn Casablanca's dit jaar drie weken vroeger op de veiling komen dan andere jaren, hoeft niet erg te zijn, want de buitenteelt is ook vroeger. "Vroeg of laat, we zitten altijd goed". Over de kwaliteit is hij best tevreden, al is het gewas wat lichter dan voorgaande jaren: "ze zijn even gedrongener". Hij hoopt van zijn 116.000 geplante bollen zo'n 90.000 te kunnen oogsten. Met die 20 procent uitval dient de prijs er goed op te zitten en moeten er geen tegenvallers met het weer zijn. "Vorig jaar tijdens de sneeuw in december kelderde de prijs even naar 4 cent, daarna liep het snel weer op naar de 40 cent. Het is bij irissen vaak goud of ijzer". Daarnaast is de aanvoer een

Kees Entius: 'Irisen vaak goud of ijzer'

Prijzen, meer risico

'Casablanca' in de rolkas: drie weken vroeger

bepalende factor. In zo'n klein product kan één extra nieuwe aanvoerder de hele markt kapot maken. "De markt voor een exclusief, duur product is heel klein".

ERVARING

Er zit dus best wel een risico aan het telen van deze exclusieve cultivars, maar - zegt Kees - de kans dat dit meer oplevert dan 'Blue Magic' is toch groter dan omgekeerd. Bij de huidige lage prijzen van 'Blue Magic' zit hij aan de goede kant. Zo gauw 'Blue Magic' echter richting de 12 cent gaat, is deze teelt rendabeler. Opvallend is dat er nauwelijks een relatie is tussen de prijzen van 'Blue Magic' en die van de kleinere soortjes. Het zijn geheel verschillende markten. Entius teelt in de vollegrond, dat wil zeggen in de zware West-Friese klei met 38 procent afslibbaar. Hij hanteert een vruchtwisseling van 1 op 2, waarbij hij de grondstructuur met compost probeert te verbeteren. Over het van de grond in kisten telen met kokos als medium is hij kritisch. Volgens hem wordt de veronderstelde zwaardere kwaliteit alleen maar bereikt door de kisten op de grond te zetten in plaats van op tafels. "Kokos werkt kostprijs verhogend, de vraag is of je dat er uithaalt met een hogere prijs". Hij denkt dat je de zwaardere kwaliteit net zo goed kunt bereiken door een 10 op te planten in plaats van een 9. Overigens brengt de zwaarste kwaliteit lang niet altijd de hoogste prijs op; veel belangrijker is het juiste moment van aanvoer. Zit je achterin het veil-

proces, dan is de kans op een goede prijs met zo'n klein product en zo weinig kopers kleiner dan wanneer je vooraan zit. Kees heeft bijna 30 jaar ervaring in de irissen; in 1993 is hij samen met zijn vrouw het huidige bedrijf gestart. Hij is puur gespecialiseerd in de bloementelt; de bollen neemt hij af van Bot Flowerbulbs. In die afgelopen dertig jaar heeft hij de irissenmarkt steeds kleiner zien worden. "We blijven over met een handvol gespecialiseerde broeiers". Een van de redenen dat de irissen bij de afnemer aan populariteit hebben ingeboet is de

concurrentie van andere bloemen. "Vroeger, vóór de intrede van de assimilatiebelichting, had je geen Lisianthus of rozen in de winter". Daarbij is de import van allerlei bloemen ook enorm toegenomen. Een nadeel is ook dat veel winkels hun bloemen niet vanuit een gekoelde ruimte willen verkopen, waardoor ze in de winkel heel kort verkoopbaar zijn. Hij is blij dat hij met zijn nicheproducten een aardige boterham verdient, "maar er is helaas geen plek voor meer. Eén aanvoerder erbij en je hebt allemaal niks".

De markt voor een exclusieve cultivar als 'Casablanca' wordt snel overvoerd